

KULTŪRAS NORIŠU PIEDĀVĀJUMA IZLASE 2023. gada FEBRUĀRIS

Cienījamie kolēģi un draugi!

Februāris šogad atnācis ar tik bagātīgu, interesantu un vērtīgu kultūras norišu klāstu, ka var tikai balti apskaust un no sirds priecāties par skolotājiem, kuri savu darba pienākumu ietvaros kopā ar skolēniem var izbaudīt kaut vai daļu no daudzveidīgā kultūras piedāvājuma. Izcili muzikāli notikumi koncertzālēs “Lielais dzintars” un “Gors” vai jūsu pašu skolā, leļļu teātra izrādes, deju un kustību izrādes Rīgā, Dziesmu un Deju svētkiem veltīta izrāde un izstāde Liepājā, lielisks muzeju piedāvājums, kas palīdz iepazīt arhitektūru, vēsturi, mūs pašus un šodienas izaicinājumus – pat daļējs uzskaitījums nav īss un ātrs.

Ceram, ka šo iespēju pieredzēt vismaz vienu kultūras norisi semestrī izbauda un novērtē arī paši skolotāji, jo programma “Latvijas skolas soma”, radot apstākļus, lai skolēni sastaptos ar kultūru, vēlas atbalstīt arī pedagogus. Jo īpaši šāds atbalsts vajadzīgs laikā, kad Latvijā notiek nozīmīgas izglītības satura reformas, pieaug tehnoloģiju piedāvāto iespēju loma, kā arī aktualizējas jautājums par jauna veida mācību materiālu izmantošanu, kas ņem vērā skolēnu vajadzības un aizvien plašāko audiovizuālā satura klātbūtni mūsu dzīvē. Iekļaujot mācību resursu klāstā **pārdomātas, radošas un mūsdienīgas, profesionāli veidotas kultūras norises** – filmas, grāmatas, skatuves mākslas notikumus, vizuālo mākslu utt., ko rekomendē programma “Latvijas skolas soma” –, pieaug ikviena skolēna iespēja sastapties ar daudzveidīgām kultūras un mākslas vērtībām un laikmetīgajām izpausmēm, apgūt tajās lietotos mākslinieciskās izpausmes līdzekļus un ar savu pieredzi aktīvi piedalīties mācīšanās procesā.

Savienojot izglītības standartos un programmās paredzēto mācību saturu ar kultūras pieredzi, mācīšanās kļūst personiskāka, dziļāka; vēstījums ir skaidrāks un saprotamāks, jo nokļūst pie skolēna, tā teikt, pa citām durvīm – ar emociju un citu maņu iesaisti.

Kā norāda paši skolēni, viņiem svarīgi tas, lai mācību procesā skolotājs komunicētu skaidru mērķi un sniegtu brīvību pašam izvēlēties ceļu tā sasniegšanai, vienlaikus esot blakus un pieejams atbalstam. Skolotāja kā procesa vadītāja loma sākas ar piedāvāto kultūras norišu izvēli. Ikmēneša izlasēs iekļautās kultūras norises ir rūpīgi atlasītas. Taču līdz skolām nonāk arī cita veida piedāvājumi. Ik pa laikam gan no skolēniem, gan vecākiem dzirdama neizpratne, kā skolotājs izvēlas kultūras norises, kāpēc tas ir vienpersonisks lēmums un kādi ir kvalitātes kritēriji. Tā ir nopietna tēma, ko īsā ievadvēstulē nevar aptvert, tomēr varam piedāvāt vismaz dažus jautājumus domāšanas un lēmuma pieņemšanas strukturēšanai, kā arī atgādināt, ka par norisēm, kas nav atrodamas piedāvājuma tabulā, noteikti jāsazinās ar programmas komandu, kura allaž palīdzēs noorientēties.

Vispirms svarīgi saprast, vai kultūras norise ietver skaidru, ar mākslinieciskās izteiksmes līdzekļiem atklātu saturisko vēstījumu? Kā tas sasaucas ar vēstījumu / mācību saturu, ko jūs vēlaties nodot skolēniem? Par ko mudināsi skolēnus domāt, diskutēt, ko izzināt tālāk vai plašāk? Tālāk jāpārdomā, vai norisē iekļautais saturs sasaistīts ar aktualitātēm noteikta vecuma bērnu vai jauniešu dzīvē, ar sabiedriski nozīmīgām norisēm, ar vērtībām, kas saglabājas pāri laikiem un rosina domāt par dažādos laikos kopīgo un atšķirīgo?

Būsim piesardzīgi un izvērtēsim, **vai sniegtā ziņa / viedoklis nav pasniegts pārāk didaktiski un kategoriski?** Vai atstāta vieta aktīvai izziņai, domāšanai, sava lēmuma formulēšanai vai saprašānai, kā saka skolēni? Vienlaikus objektīvi jāizvērtē, vai norisē izmantotie interaktīvie elementi, ja tādi ir, ir jēgpilni un rosina intelektuālo aktivitāti? Īpaši jaunākajiem skolēniem domātajās norisēs gadās, ka “aktīvās iesaistes” ar plaukšķināšanu, kaut kā saukšanu vai jautājumiem, kuri “pārbauda zināšanas”, vienkārši rada haosu, par ko tiek rāti skolēni, nevis neprasmīgie norises veidotāji.

Atgriezoties pie satura, skolotājs paredz, vai pirms / pēc norises skolēniem būtu nepieciešams konsultēties ar ekspertiem no muzejiem vai citām institūcijām, avotiem un literatūru, lai **pārliecinātos par mākslinieciskajā norisē iekļautās informācijas drošticamību?** Jau iepriekš runājām par to, ka filmai, izrādei vai vizuālās mākslas darbam nebūt nav vienmēr jāatbilst “tā, kā bija”. Šeit visa vaļa gan radošajam, gan analītiskajam prātam, jo saturs un izvēlētajā forma sekmē izziņas procesu, atklāj atšķirīgas situācijas, mudina saskatīt pretrunīgus jautājumus, attīsta medijpratību un raisa emocionālo līdzpārdzīvojumu. Būs reizes, kad tieši emocionālais līdzpārdzīvojums būs visvērtīgākais ieguvums, kas iekustinās citus, tai skaitā kognitīvos procesus, un atjaunos ticību saviem spēkiem un vēlmi mācīties.

Kultūra dara brīnumus; pieredziet to šajā pavasarī!

Programmas komandas vārdā,

Aija Tūna,
programmas “Latvijas skolas soma” vadītāja

MŪZIKA

Koncertuzvedums “Zem Spānijas debesīm”

Piedāvā: VSIA “Latvijas Koncerti”

Norises laiks: 21. februārī Liepājas koncertzālē “Lielais dzintars”; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Aiva Juhneviča, e-pasts: aiva.juhneviča@lielaisdzintars.lv,
tel. nr.: 28268404

Mērķauditorija: 5.–7. klase

Plašāk: <https://lielaisdzintars.lv/>

Muzikālais uzvedums jau ar pirmajām, aizrautīgajām spāņu mūzikas taktīm aizvedīs klausītājus uz gleznaino Spānijas pilsētiņu Rondu, kas esot paradīze zemes virsū, ietīta apelsīnkoku ziedu smaržu un glicīniju mākonī, kas aiz šaurajām ieliņām slēpj sevī saules noglāstītos puķu laukus, zaļos dārzus, vīna laukus un olīvkoku birzis.

Tieši te, Rondā, likts šūpulis spāņu korridai – vērsu cīņai. Un tieši te uzauguši stāsta galvenie varoņi – skaistule Estrelita un torero Alvaress, kuriem jāpārvar kāds šķērslis, lai dotos abu kopīgajā dzīves ceļā.

Šo stāstu izspēlēs trio “Art-i-Shock” un izdziedās dziedātāja Marlēna Keine un Jegors Kovaikovs, savukārt straujos spāņu ritmus izdejos Ruslavs Kurlovičs kopā ar flamenko deju studijas “Duende” dejotājam.

Muzikāli izzinoša programma “Ceļojums skaņu pasaulē”

Piedāvā: Operdziedātāja Evita Teterovska, pianists Ventis Zilberts, muzikoloģe Auriga Jermaka

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; klātienes norise

Kontaktinformācija: Evita Teterovska, e-pasts: evitateterovska@gmail.com,

tel. nr.: 28316425

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Koncertprogrammā dzirdamas dažādu komponistu harmoniskās krāsas solodziedājumos balsij ar klavierēm. Ieskanēsies gan romantiskas noskaņas franču komponistu Žila Masnē un Žorža Bizē darbos, gan itāļu komponistu Džakomo Pučīni un Alfredo Katalani ārijās. Caur vācu mūzikas dižgariem atklāsies operetes žanrs, kā arī Amerikas “garša” dažādos Amerikas komponistu darbos. Papildus tam būs dzirdamas arī latviešu tautas dziesmas un latviešu komponistu kamerģitāras opusi (piemēram, latviešu tautas dziesma solo balsij ar klavierēm “Vai tā mana vaina bija?” Oļģerta Grāvīša apdarē, Jāņa Lūsēna opuss “Mazu brīdi pirms” u. c.). Mūzika saviesies ar aizraujošiem stāstiem par operas un kamerģitāras žanriem un mākslinieku personīgi pieredzētiem notikumiem mūzikas laukā, ar rosinošiem jautājumiem iesaistot sarunās arī skolēnus.

Koncerts “Mediņu laboratorija Sn S2+Be1+Ba Br”

Piedāvā: Jāzepa Mediņa Rīgas Mūzikas vidusskola sadarbībā ar Latgales vēstniecību “Gors”, Jāņa Ivanova Rēzeknes Mūzikas vidusskolu un Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas akadēmiju

Norises laiks: 30. martā Latgales vēstniecībā “Gors”; klātienes norise

Kontaktinformācija: Inese Jasmane-Rūrāne, e-pasts: inese.jasmane-rurane@jmrmv.lv,

tel. nr.: 29572417

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Koncerts “Mediņu laboratorija” veidots kā ķīmiska formula, kurā savienosies trīs muzikāli elementi, kurus katrs savā laikmetā un dzīves nogrieznī radījuši trīs komponisti – Vīnes klasiķis Ludvigs van Bēthovens, franču romantiķis Kamils Sensāns un mūsu pašu Pēteris Barisons. Programmā izskanēs Ludviga van Bēthovena 1. simfonija, Kamila Sensānsa 2. klavierkoncerts, kā arī Pētera Barisona kantāte korim un orķestrim “Brīnumzeme”.

Koncertā piedalīsies Jāzepa Mediņa Rīgas Mūzikas vidusskolas simfoniskais orķestris, jauktais koris, solisti Marija Virki (klavieres), Aleksandrs Komka (klavieres), Latvijas Nacionālās operas un baleta solists, baritons Kalvis Kalniņš, Jāņa Ivanova Rēzeknes Mūzikas vidusskolas audzēkņi un pedagogi, diriģents – Jāzepa Vītola Latvijas Mūzikas Akadēmijas profesora Andra Vecumnieka simfoniskā orķestra diriģēšanas klases 8. semestra students Vilhelms Georgs Vācietis, kas ievieš jaunu muzikālo redzējumu par skaņdarbiem un veicina audzēkņu profesionāli muzikālo attīstību, iedrošinot sadarboties jaunajiem mūziķiem un sniedzot profesionālu muzikālu baudījumu koncerta apmeklētājiem.

TEĀTRIS

Izrāde “Ragana”. Gandrīz mūzikls pēc Aspazijas lugas “Ragana”

Piedāvā: Ģertrūdes ielas teātris

Norises laiks: Pēc pieprasījuma un pēc iepriekš izsludināta grafika; klātienes norise

Kontaktinformācija: Maija Pavlova, e-pasts: git@git.lv, tel. nr.: 22020616

Mērķauditorija: 5.–12. klase

Plašāk: <https://git.lv/lv/events/view-public/886>

Aspazijas luga “Ragana” tapa laikā, kad dzejnieces un dramaturģes lugas tika iestudētas Rīgas Latviešu teātrī, tomēr sievietes stāvoklis sabiedrībā, runājot dzejnieces vārdiem, “tinās melnas nakts dūmakā”. Arī šodien, gandrīz 130 gadus vēlāk, līdztiesības ideja ar Aspazijas roku uzstājīgi klauvē pie mūsu kultūras namdurvīm, no jauna taujājot, ar kādiem līdzekļiem ne tikai iespējams, bet arī vērts piepildīt savus sapņus un ilgas?

Izrādes radošā komanda, sekojot Aspazijas valodas krāšņajam rakstam, ar balss un ritma spēlēm izgaismo “Raganas” stāstā glabāto pavedienu par sievietes pieredzi, piepildot savas ilgas un sapņus.

Sakausējot mūsu kultūras mantojumu un šodienas realitāti, izrādes radošā komanda pulsējoša bīta pavadībā aicina gaismas un tumsas šķīlto dzirksteļu mirdzumā meklēt ceļu viņpus duālistiska pasaules redzējuma un nepārtraukta progresā idejas.

Izrāde “Dziesmu svētki”

Piedāvā: SIA “Liepājas teātris”

Norises laiks: Pēc iepriekš izsludināta grafika; klātienes norise

Kontaktinformācija: Anna Kalita, e-pasts: anna.kalita@liepajasteatris.lv, tel. nr.: 26788690

Mērķauditorija: 8.–12. klase

Plašāk: <https://liepajasteatris.lv/izrade/dziesmu-svetki/>

Dziesmu svētku laikā tūkstošiem cilvēku spēj vienoties dziesmās un dejās, kas aizkustina citu tūkstošu sirdis. Šajā stāstā satiekas tikai deviņi mūsu līdzilvēki, un tomēr – viedokļi par to, kas un kāpēc notiek Dziesmu un deju svētkos, var novest kā līdz smiekliem, tā asarām un cerams – ne līdz kam traģiskākam.

Un lai arī šajā izrādē tiks runāts par Dziesmu svētkiem, jautājums beigu beigās ir par mums pašiem – kā saglabāt savu balsi pēc lielās dziedāšanas un kā šajos sajukušajos laikos vienoties ne tikai dziesmā, bet arī sarunā. Vai tiešām, lai patiesi sarunātos, mums vienmēr vajag īpašu iemeslu?

Izrāde “Vafeļu sirdis. Misija – tētis”

Piedāvā: VSIA “Latvijas Leļļu teātris”

Norises laiks: Pirmizrāde 17. februārī; pēc iepriekš izsludināta grafika; klātienes norise

Kontaktinformācija: Diāna Siliņa, e-pasts: diana@lelluteatris.lv, tel.nr.: 26556669

Mērķauditorija: 1.–2. klase

Plašāk: <https://www.lelluteatris.lv/lv/izrades/latviesu-trupa/liela-zale/vafelu-sirdis-misija-tetis>

Lēna un Trille ir divi deviņgadīgi vienaudži, kurus vieno sirsnīga draudzība. Kopā viņiem patīk izzināt pasauli, un dažkārt ceļā rodas pārdrošas idejas, kuras gatavs atbalstīt pat Trilles mīļākais pieaugušais – vectēvs, kurš ir tikpat piedzīvojumu kārs kā mazdēls. Trilles ģimene ir liela, tajā mūždien kūšā pacilājošs dzīvesprieks, īpaši, ja ciemos ierodas vectante ar vislabāko sirdi un prasmi izcept pasaulē gardākās vafeles, savukārt Lēna dzīvo viena ar mammu. Tieši tāpēc kādu dienu Lēna nolemj izvietot pārdrošu sludinājumu, lai šo divvientulību mainītu. Trille ir Lēnas draugs un glābējs, ikreiz, kad Lēna kārtējo reizi kaut kur krīt un gāžas, tomēr mazās meitenes sirds kāro tikai pēc viena - tēta. Piedzīvojums abiem liek vieniem doties ar prāmi uz pilsētu, lai sapelnītu naudu, kopā vilties par lietām, ko abi nespēj ietekmēt, skumt par tuva cilvēka aiziešanu un uzzināt, ko nozīmē īsta draudzība.

DEJA

Laikmetīgās dejas izrāde “Tīklā”

Piedāvā: Horeogrāfe Liene Grava sadarbībā ar Latvijas Nacionālo simfonisko orķestri (festivālu “Vasarnīca”)

Norises laiks: 20. martā Liepājas koncertzālē “Lielais dzintars”; klātienes norise

Kontaktinformācija: Aiva Juhneviča, e-pasts: aiva.juhneviča@lielaisdzintars.lv, tel. nr.: 28268404

Mērķauditorija: 6.–12. klase

Plašāk: <https://lielaisdzintars.lv/>

Dejas izrāde vēsta par to, kā jauniešiem ir arvien grūtāk nodefinēt savas personības vērtību, jo sociālo tīklu spiediens rada sajūtu, ka nepietiek ar to, ka tu pats sev patīc. Vēl vajag pamanīties patikt arī citiem. Tas rada spriedzi un labvēlīgu augsni neskaitāmiem kompleksiem.

Izrādes galvenie varoņi ir divi jaunieši, kas mēģina iegūt ārējo novērtējumu. Viņi satiek “labdari”, kurš abiem palīdz kļūt populāriem, taču izrādās, ka labdarim ir savtīgi mērķi un popularitātes medības aizved jauniešus pa bīstamu ceļu.

Kustību izrāde “Atceries mani”

Piedāvā: Dirty Deal Teatro

Norises laiks: Pirmizrāde 3. februārī; pēc iepriekš izsludināta grafika; klātienes norise

Kontaktinformācija: Anna Sīle, e-pasts: skolas.soma@dirtydealteatro.lv, tel. nr.: 23668244

Mērķauditorija: 10.–12. klase

Plašāk: <https://dirtydealteatro.lv/lv/izrazu-saraksts/izrades/atceries-mani>

Kustību režisore Elīna Gediņa un laikmetīgās dejas apvienība “SIXTH” kustību izrādē domā par neatbildētajiem un neatbildamajiem jautājumiem, šaubām, kas rodas, izaugot no drošā, kļūdas piedodošā studenta statusa, kā arī par bailēm, kas pārņem, nonākot vidē, kurā katra mākslinieka panākumi ir paša rokās.

VIZUĀLĀ MĀKSLA

Ekspozīcija “Mūra nojaukšana. Latvijas māksla 1985–1991”

Piedāvā: Latvijas Nacionālais mākslas muzejs

Norises laiks: No 2023. gada 3. februāra līdz 2025. gada 12. janvārim; klātienes norise

Kontaktinformācija: Muzeja administrācija, e-pasts: ekskursijas@lnmm.lv, tel. nr.: 67324461

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Plašāk: <https://www.lnmm.lv/latvijas-nacionalais-makslas-muzejs/izstades/mura-nojauksana-latvijas-maksla-19851991-473>

Jaunā ekspozīcija veltīta Latvijas laikmetīgās mākslas avangardiskajai lomai mūsu valstiskās neatkarības atgūšanas periodā, kad Mihaila Gorbačova 1985. gadā iniciētās atklātības un pārbūves politikas iespaidā sabiedrībā, tai skaitā rakstnieku, mūziķu, mākslinieku vidē, aizsākās ievērojami liberalizācijas procesi. Tie iedvesmoja Latvijas sabiedrību un ietekmēja arī politisko lēmumu pieņemšanu. Šis nesenās vēstures laikposms, kad māksla kļuva par pretošanās formu un pārmaiņu veicinātāju, atgādina mums kultūras un radošās brīvības nozīmi.

Izstādes nosaukums atsaucas uz Kristapa Ģelža videoinstalāciju “Mūra nojaukšana”, kurā mūris skatāms kā ideoloģisks simbols “dzelzs priekškarām”, kas sadalīja Eiropu četrus gadu desmitus. Ekspozīcijas pamatu veido Latvijas Nacionālā mākslas muzeja kolekcijas darbi, kuru saturs reaģē un kritiski vērtas pret padomju sociālpolitisko realitāti, saglabājot skaudru aktualitāti arī šodien, kad pavisam netālu no mums Krievija izvērš karu un posta Ukrainas teritoriju un cilvēku dzīves. Mākslinieki atklāj pārmaiņu ērai raksturīgās pretrunas un eksistenciālo pieredzi, gan izmantojot ideoloģiski piesātinātu simboliku, mitoloģiskas alegorijas un tēlus, gan pavisam tieši runājot par svarīgiem notikumiem.

Māra Bišofa izstāde “Dziesmu un deju svētki”

Piedāvā: Liepājas koncertzālē “Lielais dzintars”

Norises laiks: Līdz 15. martam; klātienes norise

Kontaktinformācija: Aiva Juhneviča, e-pasts: aiva.juhneviča@lielaisdzintars.lv, tel. nr.: 28268404

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Plašāk: <https://lielaisdzintars.lv/lv/kalendars/pasakums/mara-bisofa-izstade-dziesmu-un-deju-svetki>

Vispārējos latviešu Dziesmu un Deju svētkus noteikti var uzskatīt par vienu no nozīmīgākajām latviešu tautas vērtībām, kas arī šogad pulcēs tūkstošiem dziedātāju un dejuotāju no visas Latvijas un pasaules. Taču uz šo tradīciju var paskatīties caur citādāku prizmu. Starptautiski atzītais latviešu grafiķis un zīmētājs Māris Bišofs 12 sietspiežu (zīmējumu) ciklā radoši interpretē šos svētkus, meklējot jaunus vaibstus un jaunus skaidrojuma to semantikā.

Neizpaliekot mākslinieka ierastajai ironijai, darbi ir grafiski interesanti un vairāk aprakstoši, ietverot kādu konkrētu domu. Mākslinieks attēlojis tādas neiztrūkstošas dziesmu un deju svētku elementus kā ģenerālmēģinājumu, uz kuru simboliski no mākoņa maliņas lūkojas to iedibinātāji, un dalībnieku gājienu, kam ir veltīti vairāki zīmējumi.

Izstāde ir bez maksas.

Sandras Strēles personālizstāde “Nenotikušās izstādes: brikšņi”

Piedāvā: Izstāžu zāle “Rīgas mākslas telpa”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma līdz 19. martam; klātienes norise

Kontaktinformācija: Izstāžu zāles administrācija, e-pasts: makslastelpa@riga.lv,
tel. nr.: 67026726

Mērķauditorija: 8.–12. klase

Plašāk: https://makslastelpa.riga.lv/nenotikusas_izstades_briksni_strele/

Personālizstādi veido 25 monumentālu gleznojumu cikls. Nosacīti mākslinieces darbus var attiecināt uz ainavu glezniecību. Pati māksliniece uzsver, ka viņas glezniecības izpratni visprecīzāk raksturo jēdzieni “stāsts, stāstniecība, serialitāte”, kur stāsts turpinās no vienas gleznu sērijas uz nākamo.

KINO

Filma “Mātes piens”

Piedāvā: Filmu studija “Deviņi”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma skolās un Latvijas kinoteātros; gan klātienes, gan digitāla norise

Kontaktinformācija: Aicinām sazināties ar katru piedāvātāju individuāli

Mērķauditorija: 8.–12. klase

Jauna, daudzsološa ārste konfliktā ar totalitāro padomju režīmu zaudē visu – karjeru, mīlestību pret dzīvi un pat mātes instinktu, liedzot savam bērnam mātes pienu. Taču pieaugot, meita kļūst par viņas vienīgo atbalstu un cenšas palīdzēt gan mātes depresijai, gan pati mācās izdzīvot nomācošajā padomju režīmā. Mātes un meitas dzīvesstāsti norisinās padomju okupētajā Latvijā laikposmā no 1945. līdz 1989. gadam.

Filma veidota pēc populārā rakstnieces Noras Ikstenas romāna “Mātes piens” motīviem.

Filma “Zilās asinis”

Piedāvā: Filmu studija “Fenixfilm”

Norises laiks: No 24. februāra pēc pieprasījuma skolās un Latvijas kinoteātros; gan klātienes, gan digitāla norise

Kontaktinformācija: Aicinām sazināties ar katru piedāvātāju individuāli

Mērķauditorija: 9.–12. klase

Vai ir iespējams dzīvot tā, lai visi ar tevi ir apmierināti? Diāna, kas nāk no augstākajiem sabiedrības slāņiem, cenšas savu dzīvi pielāgot tam, kā citiem šķiet pareizi. Mātei, draudzenei, sabiedrībai, vīram. Cenšoties saglabāt statusu sabiedrībā un mēģinot slēpt vīra atkarību, Diānas attiecības ar meitu kļūst traumatiskas. Kas ir svarīgākais – sabiedrība vai attiecības ar meitu? Ko izvēlēsies Diāna? Realizēs kāda cita ideju par savu dzīvi, vai būs pati savu?

Animācijas filma “Lielais Indriķis”

Piedāvā: Filmu studija “Animācijas brigāde”

Norises laiks: No 4. februāra pēc pieprasījuma skolās un Latvijas kinoteātros; gan klātienēs, gan digitāla norise

Kontaktinformācija: Aicinām sazināties ar katru piedāvātāju individuāli

Mērķauditorija: 1.–9. klase

Pēc ilgāka laika atgriezies dzimtenē, Baltaines spēka pīrāgs Lielais Indriķis atklāj, ka to ir pārņēmuši Austrumu pīrāgi cara Aivena Briesmīgā vadībā, un nekas cits neatliek, kā sākt cīņu par dzimtās zemes atbrīvošanu. Animācijas filma “Lielais Indriķis” tiek ekranizēta pēc mākslinieka, scenāriju autora un producenta Māra Putniņa grāmatas “Mežonīgie pīrāgi un Lielais Indriķis” motīviem.

ARHITEKTŪRA

Izstāde “Detalū spēks. Izcilība, inovācijas, vēstures noslēpumi”

Piedāvā: Latvijas Arhitektūras muzejs

Norises laiks: Pēc pieprasījuma līdz 17. martam; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Ilze Martinsone, e-pasts: ilze.martinsone@mantojums.lv,

tel. nr.: 67220779

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Izstāde ir veltīta arhitektūras, būvniecības, būvmateriālu ražošanas un restaurācijas veismēm. Tajā skatāmi pēdējos gados tapuši objekti, cenšoties atklāt interesantāko no tā, kas īstenots plašā saturiskā spektrā, ietverot restaurētus un atjaunotus vēstures pieminekļus, skolas, birojus, sporta celtnes, inženierbūves u. c.

Daļa no izstādē redzamajiem objektiem kļuvuši par būvniecības nozares konkursa “Latvijas būvniecības gada balva” laureātiem. Īpaša uzmanība izstādē pievērsta īstenoto projektu detaļām, bez kuru kvalitātes nav iespējama augstvērtīgu objektu tapšana.

DIZAINS

Izstāde “Ne-lietas”

Piedāvā: Dekoratīvās mākslas un dizaina muzejs

Norises laiks: Līdz 2025. gada 26. martam; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Muzeja administrācija, e-pasts: dmdm@lnmm.lv, tel. nr.: 67222235

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Plašāk: <https://www.lnmm.lv/dekorativas-makslas-un-dizaina-muzejs/izstades/janis-straupe-non-objects-ne-lietas-475>

Izstāde “Ne-lietas” pirmo reizi apvieno mākslinieka un dizainera Jāņa Straupes pēdējo 20 gadu radošos darbus, kā arī atklāj jaunās ieceres – vērīnīgus skulpturālus un kinētiskus objektus. Jānis Straupe savā daiļradē spēj apvienot apbrīnojamu amatniecības kvalitāti ar kompleksi inovatīvu radošo māksliniecisko domāšanu, transformējot Latvijas amatniecības un dizaina praksē tik populāro un tradicionālo kokmateriālu oriģinālā, vēl neredzētā veidā. Varētu teikt, ka mākslinieks strādā robežjoslā starp tēlniecību un konceptuālo dizainu. Viņa pēdējos gados tapušos darbus raksturo formas tīrība un dinamika – masīvkoka skulptūras izceļ materialitāti, bet reizē tiecas pārvarēt gravitācijas spēku, radīt viegluma ilūziju un grāciju. Jānis Straupe aizvien turpina eksperimentēt, meklē jaunus izteiksmes līdzekļus un piesaista komplicētus tehniskos risinājumus, radot arī īpašas kinētiskas kompozīcijas.

Izstāde “Snikeri: eko x ego”

Piedāvā: Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejs

Norises laiks: Pēc pieprasījuma līdz 17. aprīlim; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Ieva Staltmane, e-pasts: ieva.staltmane@mvm.gov.lv, tel. nr.: 26644548

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Plašāk: <https://mvm.lv/lv/programma/izstades/snikeri-eko-x-ego/10>

Ar sociālās vēstures paradoksiem izraibinātā sporta apavu attīstības gaita ir tēma, kas ļauj labāk izprast gadījumus, kad sabiedrības priekšstati par veselīgu dzīvesveidu veidojas patērnieciskā atkarībā no preču tirgus. Snikeri ir pretrunām bagāts šīs tendences piemērs. Tie ir gan vienkāršības un komforta simbols, gan sociālā prestiža aksesuārs, kuru par globālu kulta objektu padarījusi zīmolveidība.

Izstādei atlasītie materiāli – sākot no etnogrāfiskiem 19. gadsimta fetiša priekšmetiem un beidzot ar Latvijā ražotu 3D printeri, kas turpina darināt jaunus eksponātus arī izstādes norises laikā, – veido starpnozaru pieejā balstītu vēstījumu, lai atspoguļotu mijiedarbi starp sporta un kultūras industrijām, “veselā miesā vesels gars” mārketingu un ražošanas tehnoloģijām.

Snikeru darbnīca izstādes “Snikeri: eko x ego” ietvaros

Piedāvā: Paula Stradiņa Medicīnas vēstures muzejs

Norises laiks: Pēc pieprasījuma līdz 17. aprīlim; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Ieva Staltmane, e-pasts: ieva.staltmane@mvm.gov.lv, tel. nr.: 26644548

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Plašāk: <https://mvm.lv/lv/programma/izstades/snikeri-eko-x-ego/10>

Pēc izstādes iepazīšanas skolēni veido savu snikeru prototipu kādam no iztēlotajiem nākotnes scenārijiem, kopīgi spriežot, kā mūsu šodienas izvēles veido rītdienas pasauli un kā, ļaujot vaļu iztēlei, atjautīgi palūkoties uz izaicinājumiem. Kāda varētu izskatīties mūsu ikdienas nākotnē? Kā mēs strādāsim, pārvietosimies, kādi būs mūsu hobiji un nākotnes sporta veidi? Kā izskatīsies mūsu pilsētas, daba un cilvēka ķermenis? Un galu galā – kā izskatīsies apavi, kurus valkās nākamās paaudzes? Snikeru darbnīca aicina iepazīt spekulatīvus nākotnes scenārijus, radoši apdomājot dažādus pasaules attīstības virzienus – no reālistiskiem līdz pilnīgi fantastiskiem. Darbnīcas dalībnieki ir aicināti ņemt līdzi arī savus materiālus snikeru veidošanai: visdažādākos dabas materiālus, interesantus ikdienas priekšmetus, piemēram, kurpju šņores, burbulplēves un

krāsainus žurnālus, un pat savu laiku nokalpojušus sporta apavus, no kuriem radīt jaunus, fantastiskus nākotnes snīkerus.

MATERIĀLAIS UN NEMATERIĀLAIS KULTŪRAS MANTOJUMS

Kārlim Ulmanim veltītā ekspozīcija muzejā “Pikšas”

Piedāvā: Kārļa Ulmaņa piemiņas muzejs “Pikšas”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; klātienes norise

Kontaktinformācija: Muzeja administrācija, e-pasts: piksas@piksas.lv, tel. nr.: 26670812

Mērķauditorija: 7.–12. klase

Debates par Kārļa Ulmaņa lomu vēstures veidošanā notiek joprojām. Tās balstās kā faktos, tā emocijās un subjektīvās interpretācijās, apliecinot Kārļa Ulmaņa fenomena nozīmību gan sabiedrības pagātnes, gan nākotnes apziņā. Tikai iegūstot laika distanci un pārāugot kolektīvās traumas, ir iespējams uzsākt atvērtu diskusiju par Kārli Ulmani. “Pikšas”, apvienojot Zemgales vecsaimniecības tēlu ar piemiņas vietas nozīmi, ir piemērotākā vieta atbilžu meklējumiem uz jautājumiem, kas ir Kārlis Ulmanis un kāda ir viņa loma Latvijas vēsturē?

Līdz šim apjomīgākā pretrunīgajam politiķim veltītā ekspozīcija tapusi sadarbībā ar dizaina biroju H2E un *Dr. hist.* Kasparu Zelli.

Izstāde “Kara anatomija: cilvēka dzīvības vērtība”

Piedāvā: Latvijas Kara muzejs

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; gan klātienes, gan digitāla norise

Kontaktinformācija: Muzeja administrācija, e-pasts: administracija@karamuzejs.lv, tel. nr.: 67223743

Mērķauditorija: 8.–12. klase

Kara postošais raksturs paliek nemainīgs, neatkarīgi no laikmeta vai vietas. Karš iznīcina pilsētas un valstis, attiecības starp tautām, kultūras pieminekļus un apkārtējo vidi. Agri vai vēlu laikmeti dziedē visus šos postījumus, tomēr mūžam neatgriezeniskas paliek karā zaudētās cilvēku dzīvības, sakropļotie ķermeņi un iztukšotās dvēseles.

Pat tumšākajos kara laikos cilvēka dzīvības vērtību turpina apliecināt medicīnas personāla nerimstošais darbs un cerību dāvājoša pašai dziedzība. Pulvertoņa pagrabstāvā izstādē skatāmas groteskas protēzes, neparastie medikamenti, ķirurģiskie instrumenti mediķu atmiņu stāsti un vēsturiskas fotogrāfijas.

Muzejpedagoģiskā nodarbība “Propaganda. Karš Ukrainā”

Piedāvā: Latvijas Okupācijas muzejs

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; gan klātienes, gan digitāla norise

Kontaktinformācija: Inguna Role, e-pasts: ip@okupacijasmuzejs.lv, tel. nr.: 67211030

Mērķauditorija: 9.–12. klase

Plašāk: <https://okupacijasmuzejs.lv/lv/skolam>

Mūsdienās demokrātiskajās valstīs uzskatu un vārda brīvība ir pašsaprotama. Laikā, kad notiek Krievijas karš Ukrainā, informācijas par to masu medijos, sociālajos tīklos un dažādās interneta platformās ir daudz, taču – kā tajā visā orientēties? Kas ir propaganda un kā tā strādā? Kā saprast, ka fakti ir sagrozīti un nepatiesi? Tie ir tikai daži no jautājumiem, uz kuriem mēģināsim rast atbildes nodarbības laikā.

Skolēni izzinās propagandu Otrā pasaules kara laikā, ko izmantoja divi totalitāri režīmi – nacistiskā Vācija un PSRS – savu interešu īstenošanai. Tāpat uzzinās par mūsdienu Krievijas propagandu, kas ar dezinformāciju un meliem mēģina attaisnot savas valsts veiktos noziegumus pret Ukrainas tautu un valsti. Skolēni tiks mudināti izprast savas iespējas atpazīt viltus ziņas un dezinformāciju.

Muzejpedagoģiskā nodarbība “Deportācijas. Ģimeņu stāsti”

Piedāvā: Latvijas Okupācijas muzejs

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Inguna Role, e-pasts: ip@okupacijasmuzejs.lv, tel. nr.: 67211030

Mērķauditorija: 9.–12. klase

Plašāk: <https://okupacijasmuzejs.lv/lv/skolam>

Skolēniem būs iespēja uzlabot savu izpratni par okupāciju un padomju režīma īstenotajām represijām, izmantojot ekspozīcijā pieejamajos ģimeņu stāstus, plašāk apskatot tieši izsūtīšanu uz ieslodzījuma un noņemšanas vietām.

Nodarbības ievadā skolēni iepazīsies ar muzeja ekspozīciju, apskatot tēmas un jēdzienus, kas saistīti ar padomju okupāciju, deportācijām, GULAG noņemšanu. Skolēni veiks grupu darbu, kurā viņiem būs iespēja iepazīties ar piecām ģimenēm – Aivariem, kuru dēli bija nacionālās pretošanās kustības dalībnieki, Kaleviciem, Jakovičiem un Lasmaņiem, kuru tēvi bija Aizsargu organizācijas dalībnieki, un Bāriem, kuru tēvs bija lieltirgotājs. Lielākā daļa no viņiem deportēti 1941. gadā, kad tēvi, šķirti no pārējās ģimenes, izcietā sodu ieslodzījuma vietās, bet pārējie ģimenes locekļi centās izdzīvot noņemšanas vietās. Katra grupa ekspozīcijā meklēs informāciju par konkrēto ģimeni, kuru skāra deportācijas, kā arī analizēs vēstures avotus. Nodarbības noslēgumā skolēni prezentēs grupu darbā paveikto, kā arī uzzinās, kā un kad deportētie cilvēki atgriezās, kāda bija viņu dzīve pēc izsūtījuma, kad viņi tika rehabilitēti un kad uzsākta viņu, kā upuru, pieminēšana.

Izzinoša nodarbība “Kā darbojas kultūra?”

Piedāvā: Imanta Ziedoņa fonds “Viegli”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Elizabete Pavlovska, e-pasts: ziedonaklase@fondsviegli.lv, tel. nr.: 26295530

Mērķauditorija: 10.–12. klase

Plašāk: www.ziedonaklase.lv

Nodarbības ietvaros vidusskolēni iepazīsies ar kultūras iestādēm un to darbības specifiku, Latvijas kultūrpolitikas procesiem, kā arī veicinās izpratni par pilsonisko līdzdalību kultūras nozarē. Nodarbības pirmajā daļā jaunieši diskutēs par jēdziena “kultūra” definīcijām, iepazīsies ar Latvijas kultūrpolitikas pamatnostādņiem, Kultūras ministrijas darbības nozarēm un

pakļautībā esošajām kultūras institūcijām. Skolēni pārrunās, kādās kultūras norisēs paši ir piedalījušies, kādas kultūras institūcijas tās veidojušas un kur tās notikušas. Strādājot grupās, jaunieši iejūtas kādu kultūras institūciju pārstāvju lomās un veido šo institūciju vizītkartes, kas uzrunā bērnu un jauniešu auditoriju, atspoguļojot to darbību – vadību, pastāvēšanas laiku, atrašanās vietu, darbības jomu, aktuālo piedāvājumu, interesantus faktus. Nodarbības otrajā daļā, balstoties kultūras patēriņa pētījumu datos, jaunieši iepazīstas ar dažādiem Latvijas kultūrpolitikas izaicinājumiem. Katras komandas uzdevums ir risināt vienu no aktuālajiem kultūrpolitikas pamatnostādnēs definētajiem izaicinājumiem, ar ko saskaras katra no jauniešu izvēlētajām kultūras institūcijām, savstarpēji sadarbojoties, piedāvājot trīs savus problēmu risinājumus.

Bezmaksas interaktīva audiotāsta pastaiga “Iepazīsti Latvijas Neatkarības stāstu”

Piedāvā: SIA “Premium art”

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; digitāla norise

Kontaktinformācija: Santa Vanaga, e-pasts: santa.vanaga@gmail.com, tel. nr.: 29433223

Mērķauditorija: 1.–12. klase

Bērnu grāmatu autore, rakstniece Agnese Vanaga kopā ar vēstures lietpratēju, pieredzējušu skolotāju Vitu Jaunozolu ir radījušas interaktīvu pastaigu-stāstu maršrutu, lai aizraujošā un izglītojošā veidā iepazīstinātu skolēnus ar svarīgākajiem Latvijas neatkarības iegūšanas un tās atjaunošanas notikumiem. Skolēni uzzinās, kas un kā notika, kādi apstākļi palīdzēja, kādi šķēršļi bija jāpārvar, kādi cilvēki bija klāt toreiz un ko viņi darīja ne tikai 18. novembrī, lai mēs ik gadu varētu svinēt Latvijas dzimšanas dienu.

Komponists Kārlis Auzāns ir paspilgtinājis stāstu ar oriģinālmūziku un skaņas efektiem, radot sajūtu, ka stāsta klausītājs atrodas stāsta epicentrā un notikumi tam notiek visapkārt. Neatkarības stāstu ierunājusi TV personība un pasākumu vadītājs Renārs Zeltiņš, kurš iejuties kareivja Viļa lomā.

Pastaigas sākums ir pie skulptūras Lielais Kristaps, tā turpinās gar Rīgas pili, Latvijas Banku, Neatkarības laukumu, Latvijas Nacionālo teātri, Kārlim Ulmanim veltīto pieminekli, Rūdolfam Blaumanim veltīto pieminekli, iet caur Bastejkalnu un noslēdzas pie Brīvības pieminekļa.

Audiotāsta pastaiga ir aptuveni vienu stundu gara un ir pieejama bez maksas aplikācijā “Immersive audio guide Qwixi” (pieejama gan *App Store*, gan *Google Play*). Pastaigā no apskates punkta līdz nākamajam punktam var doties katrs savā tempā, un jebkurā sev ērtā laikā.

LITERATŪRA UN GRĀMATNIECĪBA

Radošās rakstīšanas nodarbība “Ceļa galā stāsts”

Piedāvā: Rakstniece Laura Vinogradova

Norises laiks: Pēc pieprasījuma; klātienēs norise

Kontaktinformācija: Laura Vinogradova, e-pasts: laur.vinogradova@gmail.com, tel. nr.: 20065411

Mērķauditorija: 5.–12. klase

Nodarbībā rakstniece Laura Vinogradova kopā ar skolēniem atklās stāsta veidošanas pamatus, ar spēles elementiem skolēni tiks rosināti izprast radošās rakstniecības pamatprincipus, kā arī izzinās valodas nozīmi teksta veidošanā. Kopā papildinot jau iepriekš īpaši šai nodarbībai radītu autores tekstu, skolēni iepazīsies ar izmantojamo vārdu nozīmi tekstā un kā tie spēj mainīt teksta jēgu. Tāpat tiks saprasta stāsta sižetiskās līnijas veidošana un radošuma iespējas. Autore demonstrēs, kā no skolēnu atbildēm un viņas uzdotajiem jautājumiem tiek veidots stāsts.

* * *

Atgādnēs praktiskai lietošanai:

- Visplašākā informācija par programmā rekomendētajām kultūras norisēm atrodama, [Latvijas Nacionālā kultūras centra mājaslapā esošajā tabulā](#), atsevišķi izdalot digitālās un klātienēs norises.
- **Valsts kultūras iestāžu** (tas ir, valsts kapitālsabiedrību teātru, koncertiestāžu, muzeju u. c.) piedāvājums var tikt izmantots programmas saturā arī tad, ja norise/-s nav specifiski norādītas apkopojuma tabulā.
- Kultūras norises, kas nav pieejamas regulāri un ilgstoši (piemēram, izstādes vai īpaši koncerti, kas notiek tikai vienu reizi), piedāvājuma tabulā netiek iekļautas.
- Pedagoģi lemj par katras konkrētās norises atbilstību noteiktai vecumgrupai un sasaisti ar mācību un audzināšanas darbu.
- Aktuālāko norišu izlases atrodamas ikmēneša jaunumu lapās, kas pieejamas mājaslapā <https://www.lnkc.gov.lv/lv/programmas-latvijas-skolas-soma-kulturas-norisu-izlases>.
- Jaunas un lietotāju iecienītas norises atrodamas programmas “Latvijas skolas soma” mājaslapas sadaļā “Skolu pieredze un aktualitātes”: www.latvijasskolassoma.lv.
- Pašas jaunākās ziņas, foto un videomateriāli atrodami programmas “Latvijas skolas soma” sociālo tīklu kontos “Facebook” <https://www.facebook.com/latvijasskolassoma>, “Instagram” <https://www.instagram.com/latvijasskolassoma/> un “Twitter” https://twitter.com/LV_skolas_soma. Tur iespējams pievienot savu vērtējumu komentāru sadaļā zem norises ieraksta, vai daloties ar kādu ierakstu, kā arī sasaistīt atsevišķas skolas vai novada publiskoto informāciju ar kopējo krājumu.

Par norisēm, kas nav atrodamas nevienā no šiem resursiem, jāpārlicinās, vai tās atbilst programmas mērķim, sazinoties ar programmas “Latvijas skolas soma” komandu, rakstot uz e-pastu: pasts@latvijasskolassoma.lv.

www.latvijasskolassoma.lv #LatvijasSkolasSoma
